كومەسكى قۇاتتى تەرەڭدەي اشىپ، تۇتىنۇدىڭ جەدەل جاقسارۇعا قاراي قايتا ورلەۋىن جەبەدى

ـــ الدىڭغى ئۇش ماۋسىمدا شىنجياڭنىڭ ەكونومىكالىق ساندى مالىمەتىنە تالداۋ جاساۋ (7)

تيانشان باعامى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئەتلىسى يۇي جياڭيان

تۇتىنۇدىڭ ەكونومىكالىق ارتۇدى جەتەكتەۋدەگى نەگىزدىك رولىن ساۋلەلەندىرگەن شىنجياڭ بيىل جىل باسىنان بەرى تۇتىنۇ كومەسكى قۇاتىن تەرەڭدەي اشىپ، كوپ ئتۇرلى شارانى قاتار قولدانىپ، تۇتىنۇدىڭ جەدەل جاقسارۇعا قاراي قايتا ورلەۋىن جەبەدى. 1 ـ ايدان 9 ـ ايعا دەيىن تۇتاس شىنجياڭدا قوعامدىق تۇتىنۇ بۇيىمدارىن بولشەك ساتۇ جالپى سوماسى 276 ميلليارد 356 ميلليون يۇان بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 9%. 12 ارتىپ، بۇكىل ەلدەگىدەن 1. 6 پايىز جوعارى بولدى.

بيىل ـــ "تۇتىنۇدى جەبەۋ جىلى"، كوپ سالالى، كوپ ساتلى، تۇتاس جىلدى ساباقتاستىراتىن تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىن وتكىزۇ ارقىلى شىنجياڭ "اپتا سايىن كورىنىس بولۇدى، اي سايىن قيمىل وتكىزۇدى، ماۋسىم سايىن نەگىزگى تاقىرىپ بولۇدى" جۇزەگە اسىرىپ، تولقىن فورمالى تۇتىنۇ ورلەۋىن قالىپتاستىردى.

نازاردى ماڭزدى تۇينەگە شوعىرلاندىرىپ، تۇعىردىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتتى

بيىل شىنجياڭ نازاردى اۋتوكولىك تۇتىنۇى، جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى، ەلەكتروندى ساۋدا جاڭا كاسىپ كۇيى، اس ـ سۋ تۇتىنۇى سىندى 4 ۇلكەن ئتۇيىندى سالاعا شوعىرلاندىرىپ، تۇتىنۇ جاعدايىن ورنىقتىردى.

اۋتوكولىك تۇتىنۇ قوسىمشا قاراجاتى سايساتىن جانە اۋتوكولىكتى اۋىل ـ قىستاققا جەتكىزۇ ارناۋلى قيمىلىن جۇرگىزدى، بيىل ئبىرىنشى ماۋسىمدا تۇتاس شىنجياڭدا 10 مىڭنان استام اۋتوكولىك قوسىمشا قاراجات سايساتىنان يگىلىكتەنىپ، شامامەن ئبىر ميلليارد 300 ميلليون يۇان اۋتوكولىك تۇتىنۇىنا تۇرتكى بولدى.

"اۋتوكولىك تۇتىنۇى شىنجياڭنىڭ شەكتى سوماداڭ جوعارى تۇتىنۇ بۇيىمدارىن بولشەك ساتۇ جالپى سوماسىنىڭ ۇشتەن ئبىرىن ۇستايدى". اۋتونومىالى رايوندىق داموۋ جانە رەفورما كوميتەتىنىڭ 2 ـ دارەجەلى شارلاۋشسى يان جياڭ مىنالاردى ئبلدىردى: اۋتوكولىك تۇتىنۇ كومەسكى كۇشىن ونان ارى جارىققا شعارۋ ئۇشىن باسقا سالادىعى تاۋار تۇتىنۇىمەن بىرلەسىپ قيمىلداپ، 2023 ـ جىلى 11 ـ ايدان 2024 ـ جىلى 1 ـ ايعا دەيىن تۇتاس شىنجياڭدا جاڭا ئبىر كەزەك اۋتوكولىك تۇتىنۇ قوسىمشا قاراجاتى قيمىلىن ۇيىمداستىرىپ ورىستەتۇدى جوسپارلادىق.

جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى تۇتىنۇىن كەڭەيتتى، بيىل «اۋتونومىالى رايوننىڭ جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى تۇتىنۇىن جەبەۋدى اتقارۋ جوباسىن» شعارىپ، ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىنىڭ "كونەسىن جاڭاسىنا اۋىستىرۇدى" ورىستەتۇ، جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن اۋىل ـ قىستاققا جەتكىزۇدى ىلگەرىلەتۇ، جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىمەن قامداۋدى ساپالاندىرۇ سياقتى 8 جاقتان كۇش شعارىپ، جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى تۇتىنۇىن جاپىاي جەبەدى. قازىرگە دەيىن اۋتونومىالى رايوندىق ساۋدا بستەرى مەڭگەرمەسى ئتۇيىندى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن ساتاتىن كاسىپورىندارعا جەتەكشىلىك ەتىپ قوسقان قوسىمشا قاراجات سوماسى 200 ميلليون يۇاننان استى.

اس ـ سۋ تۇتىنۇى ـــ ەكونومىكانى جانداندىراتىن "بارومەتر". بيىل اۋتونومىالى رايون "100 اۋداندا 1000 ئدامدى تاعام بولۇ" ئدامدى تاعامداردى سارالاۋ جانە ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۇ قيمىلى، شىنجياڭ حالقارالىق ازىق ـ تۇلىك، اس ـ سۋ كورمەسى جانە داستارقاندىعى جىبەك جولى ئدامدى تاعامدار جينالىسى، پالاۋ جارىسى، جۇڭگوشا اس پىسىرۇ جارىسى سياقتىلاردى ورىستەتىپ، كورمە، باسەكە، باعالاۋ قارلىلار ارقىلى اس ـ سۋ تۇتىنۇىنىڭ جەدەل قالپىنا كەلۇىن جەبەدى.

تۇتىنۇ تۇعىرى دانەكەرىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتىپ، تۇتىنۇ شارت ـ جاعدايىن جاقسارتتى. بيىل شىنجياڭ جاياۋلار كوشەسىن جەتەكشى، زەردەلى ساۋدا شەڭبەرىن تەرەك، حالقىلىق قولايلى تۇرمىس شەڭبەرىن نەگىز ەتكەن ورنالاسۋى ۇيلەسىمدى، نەگىزگى تاقىرىبى سان الۋان قالا ساۋدا جۇيەسىن جەدەل كەمەلدەندىرىپ، ساۋدا شەڭبەرىنىڭ باۋراۋ قۇاتىن ۇزدىكسىز ارتتىرىپ، تۇرعىندارداڭ ماڭىنداعى تۇتىنۇ شەڭبەرىن، باقت شەڭبەرىن تۇلعالادى.

قالانىڭ 15 مينۇتتىق حالقىلىق قولايلى تۇرمىس شەڭبەرى قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتىپ، ئۇرىمجى قالاسى، باينعولين موڭعۇل اۋتونومىالى وبلىسى مەملەكەتتىك 3 ـ توپتاعى قالا 15 مينۇتتىق حالقىلىق قولايلى تۇرمىس شەڭبەرى سىناق ئتۇينى بولىپ بەلگىلەندى؛ كەشكى ەكونومىكانى بار كۇشپەن دامىتىپ، ئۇرىمجى قالاسىنىڭ CCMALL ئداۋىر الاڭ قاتارلى 32 كوشە اۋماعىن اۋتونومىالى رايوندىق 2 ـ توپتاعى كەشكى ەكونومىكادان ۇلگى كورسەتۇ كوشە اۋماعى ەتىپ بەلگىلەدى؛ كونە مارکالارعا جاڭالىق اشىپ دامىتۇدى ىلگەرىلەتىپ، تۇڭعىش توپتاعى شىنجياڭ "كونە مارکا" كاسىپورىنىن ئوتىنىش ەتىپ جولداۋدى، باعالاۋدى ۇيىمداستىرىپ، ورىستەتتى؛ اۋدان كولەمىندەگى ساۋدا جۇيەسى قۇرىلىسىن كەمەلدەندىرىپ، 1 ـ توپتاعى اۋدان كولەمىندەگى ساۋدا قۇرىلىسى نسانى 27گە جەتتى.

مادەنيەت پەن ساياحات توعىسىپ، كورگەمدىكتەن بىرگە ئلاززاتتاندى

بيىل تۇتاس شىنجياڭدا جوعارىدان تومەندەگە دەيىن ساياحات ارقىلى شىنجياڭدى گۇلدەندىرۇ ستراتەگياسىن ىسكەرىلەي اتقارىپ، ساۋدانىڭ، ساياحاتتىڭ، مادەنيەتتىڭ تەرەڭدەي توعىسۋىن ىلگەرىلەتىپ، كاسىپ كۇيى ونىمدەرىن ئۇرتىس مولايتىپ، تۇتاس شىنجياڭنىڭ ساياحات كاسىبىندە جالپى تۇلعالىق جاقتا جەدەل جاندانعان، قارىشتاپ دامعان تاماشا اۋقىم جارىققا شىعىپ، بۇقارانىڭ مادەنيەت، ساياحات تۇتىنۇ قىزۇ ىنتاسى دا ۇزدىكسىز قالپىنا كەلدى جانە جوعارى ورلەۋگە كوتەرىلدى.

مادەنيەت، ساياحات تۇتىنۇى قوزعالىس قۇاتىن كۇشەيتتى، بيىل شىنجياڭ وتكىزگەن ئتۇرلى مەرەكە ـ مەيرام، ويىن ـ ساۋىق قيمىلدارى تولاستاماي، تەك مۇزىكا فەستيۋالىنىڭ وزىنەن بۇلدىرگەن مۇزىكا فەستيۋالى، جياڭگو مۇزىكا فەستيۋالى، ميدي مۇزىكا فەستيۋالى قارلىلار ئوتتى، بۇكىل حالىق شاتتىققا شومعان جازعى كەشكى جاڭا كورىنىس ايگىلەندى.

"اسىرەسە، 6 ـ كەزەكتى جۇڭگو شىنجياڭ حالقارالىق ۇلتتار ئبيى فەستيۋالى، شىنجياڭعا باعىنتامالى كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ بەيزاتتىق مادەنيەت مۇرالارى كورمەسى سياقتى قيمىلداردىڭ تۇتىنۇدى جەتەكتەۋ اسەرى كورنەكتى بولدى". اۋتونومىالى رايوندىق مادەنيەت جانە ساياحات مەڭگەرمەسىنىڭ 2 ـ دارەجەلى شارلاۋشسى ۋاڭ جيە وسلاي دەدى.

"ساياحات +" كوپ كاسىپ سالاسىنىڭ بىرلەسىپ ارەكەتتەنۇىن جۇرگىزىپ، مادەنيەت پەن ساياحات تۇتىنۇىن جەبەدى، شىنجياڭ جۇڭگو بانكە بىرلەستىگى شىنجياڭ بولىمشە سەرىكتەستىگىمەن قول ۇستاسا وتىرىپ كوپ نەگىزدى تۇتىنۇ جاعدايىن تۇلعالادى. 9 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن 42 مادەنيەت، ساياحات كورىنىسى ەرەكشە ساۋدا شەڭبەرىن تۇلعالاپ، "شىنجياڭ ساياحات سيفر كارتچكاسىنان" 43 مىڭنان استامىن تاراتىپ، 300 ميلليون يۋاندىق تۇتىنۇدى جەتەكتەدى.

تەكە تاراتىلىم ەلەكتروندى ساۋداسى مەن مادەنيەتتى، ساياحاتتى توعىستىرىپ، كورگەمدىكتەن بىرگە ئلاززاتتاندى. "شعىس سارالاۋى" ۇسىنىس بويىنشا شىنجياڭعا كەلىپ سىرتقى كورىنىس تەكە تاراتىلىم ارناۋلى الاڭ قيمىلىن ورىستەتىپ، تەكە تاراتىلىم اشقان تۇڭعىش كۇنگى ساتىلىم سوماسى 100 ميلليون يۋاننان استى، 2 ميلليون 100 مىڭ دانادان استام تاۋار ساتىلىپ، ئار تەكە تاراتىلىم بولمەلەرىنىڭ جاريالاعان جالپى سانى 300 ميلليوننان (رەت) استى.

قار ـ مۇز ساياحاتى، ئوز كولىگىمەن ساياحاتتاۋ، جاھانگەزدىك ساياحاتى سياقتى سايالحات جاڭا كاسىپ كۇيى تۇتىنۇدى جەتەكتەۋدىك جاڭا قوزعالتقىشىنا اينالدى. شىنجياڭنىڭ قار ـ مۇز سۋىق بايلىعى قىزعىندى شارۋاشىلىققا اينالىپ، ئبىر ماۋسىمداعى قار ـ مۇز ساياحاتى جۇملەدەرعان تۇتاس شىنجياڭنىڭ ساياحاتشى قابىلداۋى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 64%. 18 ارتىپ، ساياحات كىرىسىنىڭ سايكەس مەزگىلدەگىدەن 05%. 36 ارتۇىن جۇزەگە اسىردى؛ ئوز كولىگىمەن ساياحاتتاۋ داۋىدىڭ جۇردەك جولىنا ئتۇسىپ، الدىڭغى جارتى جىلدا تۇتاس شىنجياڭداعى ئوز كولىگىمەن ساياحاتتاۋ بازاسى قابىلداعان كولىك سايكەس مەزگىلدەگىدەن 6%. 65 ارتىپ، قابىلداعان ساياحاتشى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 6%. 72 ارتتى؛ جاھانگەزدىك ساياحاتى، قۇمدى ئشول ساياحاتى سياقتى ەرەكشە ساياحات قارىشتاپ دامىپ، الدىڭغى جارتى جىلدا جاھانگەزدىك ساياحاتىن نەگىز ەتكەن قۇمىل داحايداۋ كورىنىس ئوڭىرىنىڭ ساياحاتشى قابىلداۋ مولشەرى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 139% ارتىپ، تۇرپان قۇمدى ئشول ساياحاتى قابىلداعان ساياحاتشى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 7%. 251 ارتتى.

كەشكى مادەنيەت، ساياحات تۇتىنۇى جاڭا كاسىپ كۇيىن باۋلدى، دامىتتى. بيىل شىنجياڭ سەگىز تاڭبالى قالاشق وزەكتى كوشە رايونى سياقتى 6 جەردى 3 ـ توپتاعى مەملەكەت دارەجەلى كەشكى مادەنيەت جانە ساياحات تۇتىنۇى شوعىرلانعان رايون بولۇعا ئوتىنىش ەتتى. ئۇرىمجى تۇڭعىش شومۇ سيپاتتى حان، تاڭ سالت ـ ساناسى مادەنيەت، ساياحات كوشە رايونى "تيانشان مەيگۇەچىگى" كەشكى مادەنيەت، ساياحات ەكونومىكاسى مەن حان، تاڭ سالت ـ ساناسىن تەرەڭدەي توعىستىرىپ، جالىندى لەپكە تولى جاڭا جەر بەلگىسىنە اينالدى.

جوعارى مەن تومەن بىرلەسىپ ارەكەتتەنىپ، ۇندەستىك تاپتى

تۇتىنۇدى جەبەۋدىڭ ئۇش دارەجەلى بقپالداستىق مەحانيزمىن تۇلعالاپ، بۇكىل شىنجياڭدا جوعارى مەن تومەن بىرلەسىپ ارەكەتتەنۇ ۇندەستىك جاعدايىن قالىپتاستىرىپ، قويۇ تۇتىنۇ ورتاسىن جاراتتى.

بيىل بۇكىل شىنجياڭنىڭ جەر ـ جەرى اۋتوكولىك، ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى، وڭدەلگەن مۇناي، اس ـ سۋ، ەلەكتروندى ساۋدا، سەيىل ـ سەرۋەن، كوڭىل اشۋ سياقتىلاردى ارقاۋ ەتىپ، كوپ سالادا تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلىن ورىستەتتى.

اۋتونومىالى رايون دەڭگەيىندە "ۇكىمەت جەتەكشىلىك ەتۋ، كاسىپورىن باستاماشىلدىق ەتۋ، بازار ايناليمى" ۇلگىسى ارقىلى ىلگەرىندى ـ كەيىندى جالپى حالقىق جاڭا جىلدى قارسى الۋ تۇتىنۇ مەرەكەسى، ينتەرنەتتەگى مەرەكەلىك بۇيىمدار مەرەكەسى، "15 · 3" حالقارالىق اۋتوكولىك كورمەسى، كوكتەمگى جاسىل، زەردەلى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارى، ئۇي اشەكەيلەۋ مەرەكەسى، شىنجياڭ ەلەكترونداى ساۋدا تىكە تاراتۇ مەرەكەسى، جازعى تۇتىنۇ ارقىلى حالىققا تيىمدىلىك جاساۋ مەرەكەسى، التىن كۇزدە زات ساتپ الۋ مەرەكەسى سياقتى 10 نەشە كولەمەدى تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلى وتكىزىلدى. ايماق (وبلىس، قالا) دەڭگەيىندە جەرگىلىكتى ورىنداۋ بايلىق باسىمدىعىن تولىق اشىپ، ئبىر جىلدىڭ ئتورت ماۋسىمنداعى تۇرلىشە تۇتىنۇ ادەتى مەن ەرەكشەلىگىن يگەرىپ، ئبىر قىدىرۇ تۇتاس وڭىرلىك تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىن جوسپارلادى، مىسالى، "تۇتىنۇدان ئلاززاتتانۇ · باقىنتتى سانجى"، "اقسۇدا ساتپ الۋدان ئلاززاتتانۇ · جالپى حالقىق تۇتىنۇ مەرەكەسى" سياقتىلار. اۋدان (قالا، رايون) دەڭگەيىندە ارزاندات، تيىمدىلىك جاساۋ، ساتۇدى جەبەۋ، كورمەگە قويۇ، كورسەتۇ، كورمەگە قويىپ ساتۇ، كەشكى بازار، بازار، ئدامدى تاعامدار مەرەكەسى سياقتى ئتۇرلى ساۋدا، ساياحات، مادەنيەت، دەنە تاربيە توعىسقان تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىن ۇيىمداستىرىپ ورىستەتتى.

قازىرگە دەيىن شىنجياڭداعى ئار دارەجەلى ساۋدا بستەرى تاراۋلارى تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىنان 400 الاڭ ـ رەتتەن استام ۇيىمداستىرىپ ورىستەتىپ، ئار سالاداعى ساۋداگەرلەردى جالپى ئونىم تۇرىندەگى ساتۇدى جەبەۋ قيمىلىنان 2500 الاڭ ـ رەتتەن استامىن ورىستەتۇگە جەتەكتەدى.

بانكە مەن كاسىپورىن بايلىعىن ۇزدىكسىز بىرىكتىرىپ، رايونىمىزدىڭ جەر ـ جەرى ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن اۋىل ـ قىستاققا جەتكىزۇ قيمىلىن ساتىعا ئبولىپ ىلگەرىلەتىپ، اتقارىپ، ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن ساتۇ جانە قىزمەت وتەۋ تورابىن اۋىل ـ قىستاق بازارىنا تۇسىرۇگە جەتەكتەپ، قالىڭ اۋىل ـ قىستاق وڭىرلەرىندەگى تۇتىنۇشىلارعا ئبىر بەكەتتىك، تۇتاس كورىنىستىك ئۇي جيھازدارىن تۇتىنۇ ماسەلەسىن شەشۇ جوباسىن ازىرلەدى.

"تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلىنىڭ ۇيىمدىق فورماسىندا جاڭالىق اشىپ، جەر ـ جەردىڭ جاسىل تۇتىنۇ، اقاۋسىز تۇتىنۇ، ساپالى تۇتىنۇ سياقتى جاڭا قىزۇ تۇينەمەردى ارقاۋ ەتىپ، الۋان ئتۇرلى فورماداعى تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىن وتكىزۇىنە جەتەكشىلىك ەتۋ كەرەك". اۋتونومىالى رايوندىق ساۋدا مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەسى، ورىنباسار مەڭگەرمە باسىنعى حى گوچيڭ مەنالاردى ئبلدىردى: جەر ـ جەردەگى قازىنا مەن فينانس قۇرىلمدارىن تۇتىنۇ بەلەتىن سايكەستى تاراتۋعا ۇزدىكسىز شابىتتاندىرىپ، تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلىنىڭ ونىمدىلىگىن ارتتىرىپ، تۇتىنۇ بازارىنا اناعۇرلىم كوپ ومىر شەڭدىك كۇش قوسامىز.

"تۇتىنۇدى جەبەۋ جىلى" جەلىلەس قيمىلدارىن تەرەڭدەتىپ، ئتورتىنشى ماۋسىمدا شىنجياڭ وزگەشە قار ـ مۇز بايلىعىن تولىق اشىپ، "قار ـ مۇز تۇتىنۇى" سياقتى جاڭا قىزۇ تۇينەمەردى قالىپتاستىرىپ، "شىنجياڭ جاقسى جەر مادەنيەت ـ ساياحات اپتالىعى"، "10 ـ كەزەكتى شىنجياڭ قىسقى ساياحات كاسىپ سالاسى ساۋدا كورمەسى" سياقتى ئبىر قىدىرۇ ايگىلى مارکا قيمىلدارىن ويداعىداي وتكىزىپ، جۇڭگوىنىڭ شىنجياڭنىڭ حيكايالارىن ىرىقتىلىقپەن ويداعىداي بايانداپ، ئتىپتى دە كوپ "تۇڭعىش كەلگەن الارماندارداڭ" "قايتا قايىرىلعان الارماندارعا" اينالۋىنا مۇمكىندىك جاسايدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ادالدىقپەن قورعاۋ، "ەكىنشى قورعاۋدى" باتىل ورىنداۋ ساياسى تۇرعىسىنان، ەلەۋلى حاۋىپسىزدىك حاۋىپ ـ قاتەرلەرىنەن ساقتانۋ جانە ونى جويۋ ساياسى جاۋاپكەرشىلىگىن ارقالاپ، حاۋىپسىزدىك حاۋىپ ـ قاتەرىن پارىقتاۋدى جانە دالمە ـ ئدال باقلاۋ ـ باسقارۋدى كۇشەيتىپ، بۇكىل رايونىنىڭ ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى جاعدايىن باتىل ورنىقتىرىپ، تىزگىندەپ، تۇتاس جىلدىق نسانا ـ مىندەتتەردى ورىنداۋعا تىنىش، ئتارتىپتى ورتا جاراتۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: قازىر بۇكىل رايون شەشۇشى شايقاستىڭ ئتورتىنشى ماۋسىمداعى شەشۇشى كەزەڭىنە ئوتتى، سوندىاي ـ اق ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگىنىڭ ئتۇيىندى مەزگىلى. جەر ـ جەر، تاراۋلار ەلەۋلى كومەسكى قاتەرلەردى ئبىر ـ بىرلەپ تەكسەرۋ، بايقاۋ قابىلەتى مەن دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، ەلەۋلى شىرعالاڭ كومەسكى قاتەرلەرىن ارناۋلى تەكسەرۋدى، وڭاۋدى ىسكەرىلەي تۇرعىسىنان قىزمەت دەڭگەيىن جوعارىلاتۋدىڭ، جوعارى ساپالى دامۋعا قىزمەت وتەۋدىڭ ناقتى ونىمدىلىگىنە اينالدىرۋعا قۇلشىنۋى كەرەك. نازاردى "ادام، اۋتوكولىك، جول، كاسىپورىن" سياقتى شەشۇشى بۇىندار مەن ئتۇيىندى ورىندارعا شوعىرلاندىرىپ، قىس ماۋسىمىنداعى حاۋىپسىزدىك ەرەكشەلىگىنە مەڭزەس، "ەكى ئتۇرلى جولاۋشىلار اۋتوبۇزى، قاتەرلى زاتتاردى تاسىتىن اۋتوموبيل، جۇك اۋتوموبيلى" اۋتوكولىكتەرىنىڭ جىلدامدىق ولشەمىنەن اسا ئجۇرۇۋى، شارشاپ ـ شالدىعىپ كولىك جۇرگىزۇ، زاڭعا، بەلگىلەمەگە قايشىلىق جاساپ وتكەرمەلەپ تاسىمالداۋ سياقتى ئتۇيىندى ارەكەتتەردى بىرلەسپ جازالاپ ساقتاندىرۇ كولەمىنە ەنگىزۇ كەرەك. قىس ماۋسىمندا قۇردىلىس جۇرگىزۇدەگى ساقتانۋ ـ تىزگىندەۋ شارالارىن جاپىاي تياناقتاندىرىپ، قاراستى جەردەگى پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ كەن حاۋىپسىزدىگى جونىندەگى باسشىلىق جاۋاپكەرشىلىگىن اناعۇرلىم قاتايتىپ، قاتەرلى حيميالىق زاتتاردىڭ ەلەۋلى قاتەر قاينارىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن باقلاۋ ـ باسقارۋدى كۇشەيتۋ كەرەك. الەۋمەتتىك حاۋىپسىزدىك حاۋىپ ـ قاتەرىنەن بار كۇشپەن ساقتانىپ جانە ونى تىزگىندەپ، قىسقى قار ـ مۇز ساياحات نسانداردىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن باقلاۋ ـ باسقارۋدى كۇشەيتىپ، ناشار اۋا رايندا، توسىن جاعدايدا شۇعىل بىتىراتىپ، حاۋىپتەن ساقتانۋ شارالارىن تياناقتاندىرۋ كەرەك. ورتتەن ساقتانۋ حاۋىپسىزدىگىن قاداعالاپ، حالقىنىڭ تۇسەلحانا، شارۋالار شاتتىعى ساياجايى، ئرى ساۋدا سارايلارى، ەرەن بازارلار، بيىك عيمارات، اس ـ سۋ، كوڭىل اشۋ سياقتى ئتۇيىندى ورىندارداعى ئورت اپاتىنىڭ كومەسكى قاتەرىن جاپىاي ئبىر ـ بىرلەپ تەكسەرۋ كەرەك. جانار گاز حاۋىپسىزدىگىن قاداعالاپ، ادامدار شوعىرلانعان وڭىرلەر، كونە، ەسكى شاعىن اۋماقتار سياقتى ئتۇيىندى ورىندارداعى شارلاۋ ـ تەكسەرۋ جىيلىگىن ارتتىرۋ كەرەك. ماۋسىمدىق اۋا رايى ەرەكشەلىگىنە باعىنتاي وتەرىپ، ورماناداعى، جايلىمداعى ورتتەن ساقتانۋ، ئورت ئوندىرۋ قىزمەتىن ويداعىداي بستەپ، اۋا رايىن باقلاۋ ـ ولشەۋدى، ساقتاندىرۋدى كۇشەيتىپ، ناشار اۋا رايىنا توتەپ بەرۋ دايىندىعىن ويداعىداي بستەۋ كەرەك. جەر سلىكىنسىنەن، گەولوگياليق اپاتتان ساقتانۋدى ويداعىداي بستەپ، كۇشتى جەر سلكىنسىنە توتەپ بەرۋ، ەلەۋلى حاۋىپ ـ قاتەردەن اراشالاۋ، اۋىر اپاتتان قۇتقارۋ قابىلەتىن شىنايى جوعارىلاتۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: حاۋىپسىزدىك جاۋاپكەرشىلىگىن قاتايتىپ، ناقتىلاندىرىپ، ئار كاسىپتىڭ، ئار سالانىڭ حاۋىپسىزدىگىنە باقلاۋ ـ باسقارۋ قىزمەتى جاۋاپكەرشىلىگىن اناعۇرلىم ايقىندايپ، جاۋاپكەرشىلىكتىڭ ورىندالماۋىن جانە باقلاۋ ـ باسقارۋداعى ەسكەرۋسىز جەرلەردى باتىل تەجەۋ كەرەك. قىزمەت ستيلىن شىن مانىندە جاقسارتىپ، قيىندىقتا باتىلدىقپەن قارسى اتتانىپ، شىنداپ كىرىسىپ، قيىندىقتان تايسالماي، ئتۇرلى قىزمەتتەردى شىن مانىندە نەگىزگى ساتىعا، قىزمەت ورىنىا، ناقتى ادامدارعا دەيىن شىنايى تياناقتاندىرۋ كەرەك. شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ، ئبىر جاقتى ەتۋ قىزمەتىن ويداعىداي بستەپ، حاۋىپ ـ قاتەرگە تۇجىرىم جاساۋدى جانە قىزمەتتى ورنالاستىرۋدى كۇشەيتىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ ئومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن بارىنشا قورعاۋ كەرەك. مەملەكەتتىك كەڭەس ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى كومىتەتىنىڭ 2023 ـ جىلعى ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى جانە ورتتەن ساقتانۋ قىزمەتىن باعالاۋ، ارالاپ تەكسەرۋ قىزمەتىن ويداعىداي بستەۋگە سايكەسۋ كەرەك.

چىن ۇيجۇن ئماجلىستى باسقاردى، ئيۇسۇپجان مامەت بۇكىل رايوننىڭ ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى جاعدايىن حابارلاندىردى، سۇن حۇڭمەي، لىۋ سۇشى، لىۋ شىنجيان قاتارلىلار ماجلىسكە قاتىناستى.